कामन्दकिराह। शाण्डिलीमातुः। सो ऽब्रवीत्। भद्रे सातीव निपुणा व्यवहारकुशला च। ततस्त्याज्या एते तिलाः। यतः।

नाकस्माच्छाण्डिलीमाता विक्रीणाति तिलैस्तिलान्।
लुञ्चितानितरैर्येन हेतुरत्र भविष्यति ॥८३॥

५तन्निश्चितं। निधानोष्मजनितात्र कूर्दनशक्तिरस्य। एवमुक्त्वा स वृहत्स्फिग्भूयो ऽपि प्राह। अथ ज्ञायते तस्य गमनागमनमार्गः। तम्रचूड आह। भगवन् ज्ञायते। यत एकाकी न समायाति। किं त्वसङ्ख्ययूथपरिवृतः पश्यतो मे भ्रम्यन्नितस्ततः सर्वजनेन सहागच्छति याति च। वृहत्स्फिगाह। अस्ति किञ्चित् खनित्रकं। स आह। वाढम १०स्त्येषा सर्वलोहमयी स्वहस्तिका। अभ्यागत आह। तर्हि प्रत्यूषे त्वया मया सह बोद्धव्यं। येन द्वावपि चरणमिलितायां भूमौ तत्पादानुसारिणौ गच्छावः। मयापि तस्य दुरात्मनस्तद्वज्रपातसदृशं वचनमाकर्ण्य चिन्तितं। अहो नष्टो ऽस्मीति। यतः साभिप्रायाण्यस्य वचांसि श्रूयन्ते। नूनं यथा निधानं ज्ञातं। तथा दुर्गमप्यस्माकं ज्ञास्यति १५दुष्टः। एतदभिप्रायादेव ज्ञायते। उक्तं च।

सकृदपि दृष्ट्वा पुरुषं विबुधा जानन्ति सारतां तस्य।
हस्ततुलयापि निपुणाः पलपरिमाणं विजानन्ति ॥८४॥

तथा च।

वाञ्छैव सूचयति पूर्वतरं भविष्यं पुंसां यदन्यतनुजं शुभमार्तिदं वा।
२० विज्ञायते शिशुरजातकलापचिह्नः प्रत्युत् पदैरपसरन् सरसः कलापी॥

ततो ऽहं भयत्रस्तमना दुर्गमार्गं परित्यज्य सपरिवारो ऽन्यमार्गेण गन्तुं प्रवृत्तो यावदग्रतो गच्छामि। तावत् सम्मुखो वृहत्कायो मार्जारः समायाति। स च मूषकवृन्दमवलोक्य तन्मध्ये सहसोत्पपात। अथ ते मूषका मां कुमार्गगामिनं गर्हयन्तो हतशेषा रुधिरप्लावितवसु २५न्धरास्तदेव दुर्गं प्रविष्टाः। अथवा साधिदमुच्यते।